

შრომითი დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული მექანიზმების
სამართლებრივი გამოწვევები

ნიკა დევსურაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლის ფაკულტეტზე კერძო (ბიზნეს) სამართლის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

სამაგისტრო ნაშრომი

კერძო (ბიზნეს) სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: უჩა ძიმისტარიშვილი, ილიას სახელმწიფო
უნივერსიტეტის მოწვეული ლექტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნიკა დევსურაშვილი

2021.07.25

აბსტრაქტი

შრომითი დავები ნებისმიერი სახელმწიფოსთვის წარმოადგენს სერიოზულ გამოწვევას, რადგან სწორედ შრომის უფლების სათანადო რეალიზაცია არის სახელმწიფოში სამოქალაქო ბრუნვისა და ეკონომიკის გაზრდის საწინდარი. გლობალიზაციის პროცესის კვალდაკვალ სამართლებრივ ურთიერთობებში დღითიდღე მატულობს მოთხოვნილება დავის გადაწყვეტის ალტერნატიულ მექანიზმებზე, რასაც კიდევ უფრო ამძაფრებს მსოფლიოში შექმნილი პანდემიური ფონი და სასამართლოთა გადატვირთულობა, აღნიშნულიდან გამონაკლის არ წარმოადგენს შრომითი დავები. შრომით კატეგორიის დავებს საკუთარი უნიკალური მახასიათებლები გააჩნია, რაც ბუნებრივად იწვევს მისი გადაჭრის მექანიზმთა სახეცვლილებას. ნაშრომში შრომითი დავების ჭრილში ყურადღება ძირითადად არის გამახვილებული დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ორ მექანიზმზე შრომით მედიაციასა და შრომით არბიტრაჟზე. გაანალიზებულია ხსენებულ მექანიზმთა წინაშე არსებული გამოწვევები და ამ უკანასკნელთა გადაჭრის გზები. გამოწვევათა უკეთ გამოსაკვეთად ნაშრომში მიმოხილულია საერთაშორისო პრაქტიკა კონკრეტულ სფეროთა რეგულირების კუთხით, ასევე წარმოჩენილია გარკვეული რეკომენდაციები, რომელთა გათვალისწინებასაც პრაქტიკული შედეგი ექნება შრომითი დავების რეგულირების სფეროში.

ნაშრომში წარმართული მრავალფეროვანი კვლევა ცხადყოფს, რომ შრომითსამართლებრივი ურთიერთობის სფეროში არსებული საერთაშორისო სტანდარტების დასაკმაყოფილებლად საჭიროა გარკვეული საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლებსაც პოზიტიური გავლენა ექნება საქართველოში სამომავლოდ წარმოშობილ შრომით დავებზე.

საძიებო სიტყვები: შრომითი დავა, შრომითი მედიაცია, შრომითი არბიტრაჟი, დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული მექანიზმები.

Abstract

Labour disputes are serious challenge for any country because its based on realization of labour rights which are fundament for growing economy. In the wake of the globalization process, the demand for alternative dispute resolution mechanisms in legal relations is growing day by day, which is further exacerbated by the pandemic background and the overfreight of the courts. Labor disputes have their own unique characteristics, which lead to a change the mechanisms of its resolution. In the context of labor disputes, the paper focuses mainly on the two mechanisms of alternative dispute resolution: labor mediation and labor arbitration. The challenges faced by the mentioned mechanisms and the ways to solve those challenges are analyzed. To better address the challenges, the paper reviews international practice regulating specific areas, as well as some recommendations that will have practical implications for the settlement of labor disputes.

The various studies conducted in the paper show that in order to meet the existing international standards in the field of labor relations, certain legislative changes are needed, which will have a positive impact on future labor disputes in Georgia.

Key Words: Labour dispute, Labour mediation, Labour arbitration, Alternative dispute resolution.